

Phần 1

Đêm Xa Mẹ

Trời mưa mỗi lúc mỗi lớn hơn. Ánh trăng non vừa mới nhô ra đã nhanh chóng tắt lịm trong đám mây đen kín trời. Gió như muốn giật tung mọi thứ trên vùng đất hầu như chỉ có những ngôi nhà lá tạm bợ.

Phải đốt lại ngọn đèn dầu đến lần thứ tư, nhưng đèn cháy Được vài phút lại tắt trước cơn gió dữ. Ráng thốt ra mấy tiếng đứt đoạn vậy mà thím Tám Hạo đã phải thở lầy hơi mấy lượt:

- Thôi... con... để dầu... còn đốt ngày... mai...

Thằng Út Chót, 6 tuổi, vốn ngủ say như chết khi đặt lưng xuống, vậy mà nãy giờ nó cũng đã thức, nằm im nhìn mẹ. Thấy mẹ họ xù xụ sau câu nói, Chót bật dậy ôm tay bà:

- Đừng nói nữa má. Má...

- Con ráng...

Bây giờ cô chị lớn mới lên tiếng:

- Em ngủ đi, để chị lo cho má. Đừng để má nói, má mệt mà.

Nhưng Thím Tám đâu chịu ngừng:

- Liễu, con ráng... lo... cho các... em...

Út Liễu nắm chặt bàn tay hầu như chẳng còn chút sinh khí của mẹ:

- Con biết, con lo mà. Má hãy ráng giữ hơi sức qua đêm nay, sáng sớm con sẽ đi nhắn ba về.

- Con... con đừng...

- Má, đừng nói nữa, mệt lắm.

Nhưng Thím Tám dường như không thể nói trong giây phút này, giọng thím đã lạc hẳn:

- Má lo... lắm... má mới thấy họ lại về... họ đòi... bắt má... đi. Lại còn... đòi bắt cả con... đi... nữa...

Những tiếng sau hầu như không còn nghe rõ, nhưng đôi môi của thím vẫn còn cố mấp máy như còn những điều không thể không nói ra. Út Liễu hơi hoảng:

- Má ơi, má...

Thím Tám nắm tay con, cố kéo Liễu gần mặt mình hơn:

- Má nhắm bè không... xong rồi... má nói điều này... con nghe mà... giữ mình...

Càng lúc giọng nói của thím Tám Hạo càng khó khăn, nhưng thím vẫn cố nói sao cho con gái hiểu:

- Hai đêm... rồi má... đều thấy... oan hồn... con Chín Hoa... nó về đòi má... phải trả... trả con cho nó.

Út Liễu mà nghe đến tên Chín Hoa đã hơi giật mình. Bởi cái tên này ngay từ lúc lên 3 cô đã nghe mẹ nhắc tới. Ngày đó Thím Tám thường nói: “Hồi thời con gái, Thím Tám và Dì Chín Hoa là hai người bạn thân thiết với nhau, đi đâu, làm gì đều có nhau như hình với bóng... cho đến khi Thím Tám đi lấy chồng thì chợt xảy ra chuyện mà thím không bao giờ nghĩ tới. Đó là việc chồng thím lại chính là người tình lâu năm của Chín Hoa ! Chuyện ấy Hoa giấu kín, mãi đến hôm cử hành lễ tạ gia trên thì Hoa mới xuất hiện trước mặt họ hàng nhà Thím Tám khóc lóc thảm thiết, kể lại mọi chuyện và chạy mất từ đó. Đám cưới của Thím Tám tạm hoãn để mọi người lo giải quyết chuyện của Hoa. Ngày hôm sau người ta tìm thấy xác Hoa trôi ở sông cái gần nhà. Chín Hoa chết vì quá tuyệt vọng, bết tắc trước một bên là tình một bên là bạn. Hôn lễ của Thím Tám với con người hai mặt kia cũng bị hủy luôn. Cho mãi đến 3 năm sau thím mới lấy người sau này là cha của anh chị em

Út Liễu. Thím Tám thường kể rằng cứ lâu lâu thím chiêm bao thấy Chín Hoa hiện về đòi con. Ban đầu thím chẳng hiểu là đứa con nào? Mãi sau hỏi ra thím mới càng đau hơn khổ hơn khi hay tin bạn mình trước khi chết đã có mang thai Được gần 6 tháng! Cứ như thế, hiện đã hơn 20 năm rồi, những chuyện ác mộng về đòi con vẫn cứ diễn ra. Chưa lúc nào Thím Tám ngủ yên, nhất là từ khi thím sinh ra Út Liễu. Bởi thím còn nhớ rất rõ, lúc sinh tiền Chín Hoa luôn nói rằng mình chỉ thích sinh con gái và cô ấy với Thím Tám từng giao ước với nhau là hễ trong hai người ai sinh con trước nếu là con gái thì phải để cho người kia nhận làm con nuôi. Chính vì lời hứa mơ hồ đó mà sau khi sinh Út Liễu, dù Chín Hoa đã chết, nhưng Thím Tám vẫn làm một cái lễ van vái vong hồn Hoa, cho Út Liễu nhận Hoa làm mẹ nuôi. Rắc rối là ở chỗ đó. Bởi từ ấy Thím Tám cứ bị ám ảnh hoài và lạ làm sao, từ ấy thím thường hay thấy hồn Chín Hoa về đòi con”!

- Má, chuyện mộng寐 ấy mà, má tin làm gì.

Nhưng Thím Tám vẫn cố nói:

- Má cũng muốn không tin, nhưng đã hơn 20 năm qua hầu như đêm nào Chín Hoa cũng về kêu tên má. Mà gần đây nó lại gọi cả tên con nữa! Út Liễu, con bảo má không sợ làm sao Được...

Những lời nói của Thím Tám lúc này chợt tỉnh táo, mạch lạc khác thường, như là thím đang hồi sinh. Út Liễu vừa mừng vừa lo:

- Má, má thấy trong mình ra sao?

Một nụ cười héo hắt trên môi người mẹ tội nghiệp:

- Má đâu có sao... Má chỉ muốn con... hứa với má là sau khi má chết, con khoan hãy lấy chồng. Bởi vì...

Thím ngừng lại lấy hơi rồi nói tiếp:

- Người ta nói... con gái phạm phải lời nguyện mà có chồng thì tức khắc sẽ bị... bắt hồn đem đi!

Út Liễu gần như van lơn:

- Không có chuyện đó đâu má ơi. Mà ví dụ có thì con cũng không bao giờ lấy chồng. Con sẽ ở vậy với má, ba và gia đình mình suốt đời...

Thím Tám giọng yếu đi:

- Còn thằng Năm lớn, nó thương con... nó là thằng...

Út Liễu chặn lời:

- Con sẽ bảo anh Năm không thương con nữa. Con cũng chưa hứa hẹn gì, nên sẽ không...

Bỗng nhìn thấy Thím Tám tự dưng tím tái mặt mày, người run lên, Liễu hét hoảng:

- Má, má ơi!

Thật là nhanh, Thím Tám ườn người lên một cái rồi hai tay buông xuôi...

- Má ơi!

Trong đêm mưa tầm tã, tiếng nấc nghẹn của Út Liễu chùng rơi nhanh vào đen mênh mông. Thằng Út Chót giờ mới tỉnh giấc, nó ngơ ngác nhìn cảnh tượng trước mắt, rồi cũng hét lên:

- Má!

Phận người nghèo sống hẩm hiu, cô quạnh, mà lúc ra đi cũng nhẹ như cơn gió thoảng qua...

* * *

Chú Tám Hạo lặng người trước xác vợ. Ở một nơi cách bằng hai ngày đường sông, không nghe tin tức gì, nhưng ngày hôm kia tự dưng chú đang nằm ngủ trưa thì nghe con chim quạ kêu thất thanh trên ngọn tre. Một cái điềm như thế đối với chú là điềm dữ, bởi vậy mặc cho lời can ngăn của bạn bè đang làm công ở mỏ đá, chú Tám xuống xuống bơi đi ngang. Vậy mà chú vẫn chậm chân. Vừa thấy chú bước vô nhà, Út Liễu đã òa lên khóc ngất:

- Ba ơi, má đã...

Chết điếng trong lòng, nhưng trước tình cảnh đó, chú Tám cũng chỉ bảo với Liễu:

- Con chạy qua nhà Hai Mãnh báo cho chú hay và nói ba cần gặp chú ngay.

Út Liễu nhớ lời mẹ, cô thuật lại cho cha nghe đầu đuôi rồi nói rất cương quyết:

- Con để tang mẹ ba năm, sau đó thì sẽ ở vậy luôn.

Chú Tám thở dài:

- Ba đâu có ép uống gì con chuyện này. Nhưng tội nghiệp chú Hai Mãnh và thằng Năm Được. Thằng Năm nó thương con, mới hôm rồi ba nó có bàn với ba, tính qua mùa nước này sẽ cho lấy lễ...

Tiếng thở dài của Út Liễu nghe càng nảo ruột hơn:

- Con không phải tin chuyện hoang đường, nhưng ý của má như vậy nên con phải nghe theo. Con đã hứa với má rồi.

Tám Hạo chiều ý con:

- Thì con tính vậy cũng Được. Vậy để ba nói chuyện với Hai Mãnh.

Út Liễu đi mời khách cho cha. Cùng đi với chú Hai Mãnh có cả Năm Được. Tội nghiệp chàng trai thật thà, chất phát, vừa nghe tin mẹ vợ tương lai mất anh ta òa lên khóc còn hơn là một nữ nhi.

Họ sang đến nơi thì Tám Hạo vô đề ngay. Chú nói rõ ý của vợ và đề nghị:

- Chắc anh Hai cũng không trách cha con tôi. Thôi thì mọi chuyện cứ để hết tang lên nhà tôi rồi hãy tính tiếp.

Tình ý sẽ thấy Năm Được quay mắt đi chỗ khác, buông một tiếng thở dài... Còn Út Liễu, cô không dám nhìn người yêu, cứ núp mãi ở nhà sau biết dọn quần áo rồi sắp xếp nhà cửa. Chú Tám phải nhắc:

- Con Út đợi vừa sáng thì sang chợ nhờ họ chở cái áo quan sang ngay. Tiền bạc thì...

Chú chợt nhớ là do đi về quá vội nên chưa kịp ứng tiền công. Mà trong nhà này trăm thứ đều trông vào chú...

Cũng may, Hai Mãnh đã nhanh nhẩu:

- Anh Tám chớ lo, để tôi bảo Thăng Được về bên nhà...

Chú gọi Năm Được ra ngoài thì thăm dạn điều gì đó, chỉ thấy Được dạ và đi thật nhanh trong đêm tối.

Tám Hạo ái ngại:

- Anh Hai đâu dư dả gì, mà còn phải lo chuyện này...

Hai Mãnh nói thật lòng:

- Tôi cũng đâu có tiền. Nhưng may là vừa qua vợ chồng tôi có bán mớ lúa để dành 3 năm qua, mua ít nữ trang, tính dành tặng cho con dâu. Nay cái này cần thiết hơn, mình lấy nó dùng trước.

Út Liễu ngồi nhà trong nghe chuyện lòng cô đau nhói. Chú Tám cũng đau và lặng người đi vì xúc động... Hồi lâu mới thốt được mấy lời qua màn nước mắt:

- Cả đời cha con tôi không thể nào quên ơn của anh Hai.

Xiết chặt tay người bạn già:

- Có gì đâu mà ơn với nghĩa anh Tám. Khi anh khi tôi mà...

Một cơn gió lùa mạnh qua bức vách tả tơi, tắt lịm ngọn đèn dầu duy nhất trong phòng. Tám Hạo không buồn đốt lại đèn, mà cùng với Hai Mãnh chia nhau điều thuốc rê, cứ mỗi lần hít mạnh một hơi thì ánh sáng bùng lên, đủ để soi sáng mặt hai người họ, đồng thời soi rõ cả xác chết của Thím Tám đang nằm trên bộ chõng tre ộp ộp.

Út Liễu từ trong nhìn ra, tự dung cô khóc ngất vì tủi thân và chạy ra ôm chầm lấy xác đã lạnh của mẹ. Thằng Út Chót cũng làm theo chị. Hai Mãnh lên tiếng:

- Lấy mền đắp lại cho chị Tám.

Tám Hạo cũng bảo:

- Lấy cái mền mới mua dành cho đám cưới, đắp cho má con, Út à.

Thật ra, nếu không lấy chiếc mền mới đó thì cả nhà này làm gì tìm ra vật gì để đắp mà còn nguyên lành. Hầu hết mùng màn từ lâu đã tả tơi...

Út Liễu ôm chiếc mền mới trở ra, cô phải đi lần mò từng bước bởi ánh sáng từ điều thuốc của cha không đủ sáng tới cửa buồng. Chợt Liễu bàng hoàng khựng lại khi nhìn thấy... Thím Tám đang ngồi dậy!

- Má!

Liễu kêu thật to, cả hai người cha không hiểu chuyện gì nên cùng hỏi lớn:

- Gì vậy Liễu?

- Má bây?

Tám Hạo chưa dứt lời thì đã thấy ai đó ngã vào lòng mình, lạnh ngắt.

Út Liễu chạy nhanh tới chỗ cây đèn dầu, hai tay cô run quá nên một lúc sau mới bật dậy được để đốt. Ánh sáng từ ngọn đèn dầu đủ soi rõ căn phòng. Lúc đó giọng đầy kinh ngạc của Tám Hạo:

- Má bây, Út ơi!

Ai cũng thấy Thím Tám đang ngã gọn vào lòng chú. Liễu xúc động:

- Vừa rồi con nhìn thấy má ngồi dậy!

Tám Hạo đưa tay sờ lên mũi vợ, ông thất ọng:

- Đâu còn hơi thở?

Hai Mãnh tỏ ra rành chuyện:

- Chị Tám hồi dương đó. Xưa nay vẫn có chuyện này xảy ra. Con Út lấy nén nhang đốt cho má con.

Út Liễu cứ mong cho mẹ mình sống lại luôn nên cô không nghe cả lời bảo của Hai Mãnh. Cha cô phải nhắc lại:

- Lấy nhang đốt cho má con. Bà ấy không sống lại được đâu con.

Đặt vợ nằm ngay ngắn lại, Tám Hạo gần như khóc:

- Bà còn thương tôi, nên chết rồi mà vẫn còn muốn được nằm trong lòng tôi. Tội nghiệp...

Hai Mãnh có khá nhiều kinh nghiệm, ông bảo:

- Người chết hồi dương trong giây lát là muốn nói điều gì đó mà khi chết chưa nói được. Hình như chị Tám...

Út Liễu vừa khóc vừa lặp lại câu nói mà cô đã nói lúc cha mới trở về:

- Má muốn nói trực tiếp với ba chuyện lấy chồng của con chứ ngoài ra đâu có chuyện gì...

Hai người bạn già nhìn nhau, nhẹ lắc đầu... Lát sau Hai Mãnh mới nói:

- Trước vong hồn chị Tám tui tôi xin hứa sẽ làm theo lời chị. Mặc dù...

Chú chưa nói rõ hết ý thì Tám Hạo đã tiếp:

- Mặc dù ai cũng muốn cho hai trẻ nó được thành đôi. Anh Hai Mãnh đã chuẩn bị đủ hết rồi má sắp nhỏ à.

Út Liễu đã đót nén nhang, cô khấn:

- Má yên tâm đi, con nghe lời má. Con và anh Năm đợi nhau được, dù cho có năm năm, mười năm hay trọn đời...

- Con cũng vậy!

Đó là lời của Năm Được. Anh vừa tới ngoài cửa, nghe Liễu khấn nên cũng vội lên tiếng. Và bằng một cử chỉ xuất phát tự đáy lòng. Được quỳ xuống giữa nhà vừa khóc vừa nói:

- Dẫu chưa là chồng cưới hỏi của Út, nhưng con xin phép má cho con được làm con rể nhà này từ nay và mãi mãi. Con sẽ cùng chia buồn sẻ ngọt với Út và sẵn sàng đợi đến bao giờ cũng được. Con xin hứa...

Cậu ta dập đầu, lạy ba lạy thật đúng lễ. Tám Hạo xúc động đến rớt nước mắt. Ông choàng tay qua Năm Được:

- Cảm ơn tấm lòng mày, thằng Năm. Bà yên lòng nhắm mắt rồi đó con...

Út Liễu không dám ngẩng lên nhìn người tình. Bàn tay cô tìm nắm tay thằng Út Chót lúc đó đang co ro dưới chân xác của mẹ. Giọng nó nghẹn lại:

- Đừng bỏ em ghen, chị Út lớn.

- Không, chị không...

Hai chị em ôm cứng nhau như sợ vụt mất. Họ nghe rõ tiếng thở dài của cha mình. Bàn tay của chú Tám cũng tìm tới hai đứa con. Giọng chú nghẹn lại:

- Ráng mà sống các con...

Một lần nữa gió lại thổi tắt ngọn đèn dầu. Căn nhà lại chìm vào bóng tối. Chỉ còn lại những tiếng thúc thích khóc...